

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Cdo/5/2018
Identifikačné číslo spisu: 5707207254
Dátum vydania rozhodnutia: 21.03.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Katarína Slováčková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:5707207254.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Q. Z., bytom Q., T.. X.. Q. XX, zastúpeného JUDr. Vladimírom Kašubom, PhD., advokátom v Martine, Holubyho 51, proti žalovanému W. O., bytom Q., T.. K. X, zastúpenému spoločnosťou SMOLÁK HLAVATÁ advokátska kancelária s. r. o., so sídlom v Bratislave, Laurinská 3, IČO: 47 254 432, o zaplatenie 7.415,50 € s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Martin pod sp. zn. 7 C 239/2008, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 26. apríla 2017 sp. zn. 7 Co 325/2016 takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovaný má voči žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania v celom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Martin (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 21. apríla 2016 č. k. 7 C 239/2008-407 zamietol návrh žalobcu a rozhodol, že o trovách konania bude rozhodnuté do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Vychádzal z toho, že žalobca sa domáhal svojho nároku zo zmluvy o pôžičke z 10. marca 2005, ktorá mala byť poskytnutá vo výške 223.400,- Sk (7.415,52 €) a vrátená mala byť 11. apríla 2005. Poukázal na vyjadrenie žalobcu z 29. júna 2007 vo veci Okresného súdu Martin sp. zn. 5 C 162/2005, z ktorého jednoznačne vyplýva, že na základe spornej pôžičky neodovzdal žalovanému sumu 223.400,- Sk tak, ako to žalovaný uvádzal počas celého konania. Teda vzhľadom na podrobné vyjadrenie samotného žalobcu mal preukázané, že nedošlo ku skutočnému odovzdaniu predmetu pôžičky, čo zákon vyžaduje pri pôžičke, a preto medzi zmluvnými stranami, t. j. medzi stranami sporu, právny vzťah z pôžičky nevznikol. Žalobca nepredložil žiadny dôkaz, ktorým by preukázal, že žalovanému odovzdal predmet pôžičky zo dňa 10. marca 2005. O trovách konania rozhodol v zmysle § 151 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) účinného v čase rozhodovania súdu prvej inštancie.

2. Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 26. apríla 2017 sp. zn. 7 Co 325/2016 na odvolanie žalobcu napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny (§ 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku, ďalej tiež „CSP“); žalovanému priznal proti žalobcovi nárok na náhradu

trov odvolacieho konania v celom rozsahu. Odvolací súd dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie spĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí, a preto ho nemožno považovať za nepreskúmateľný a neodôvodnený. Naopak, súd prvej inštancie dôsledne uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská sporových strán, výsledky vykonaného dokazovania, riadne citoval právne predpisy, ktoré na prejednávany prípad aplikoval a z nich vyvodil svoje právne závery, ktoré riadne vysvetlil, pričom dostatočne a presvedčivo objasnil, z akých úvah vychádzal. Pri výklade aplikácie právnych predpisov sa súd prvej inštancie neodchýlil od znenia príslušných ustanovení, nepoprel ich účel a podstatu, a preto považoval odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie za ústavne konformné; mal za to, že súd prvej inštancie správne prijal záver, že žalobca neunesol dôkazné bremeno o tom, že došlo k uzavretiu reálneho kontraktu medzi ním a žalovaným.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca z dôvodu podľa § 420 písm. f/ CSP, pretože mal za to, že súd prvej inštancie mu nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Namietal, že súd prvej inštancie vydal vo veci platobný rozkaz 18. augusta 2008 sp. zn. 7 Ro 207/2007, ktorým žalobe v celom rozsahu vyhovel; uznesenie o zrušení platobného rozkazu však bolo vydané až 15. júna 2017, t. j. po vydaní napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu. Je toho názoru, že súd prvej inštancie pojednával a vykonával dokazovanie za stavu, kedy existoval vydaný platobný rozkaz, t. j. v čase, kedy nebolo možné tieto úkony vykonávať. Žalobca ďalej namietal, že v konaní bolo rozhodnuté o ním vznesenej námietke zaujatosti proti zákonnému sudcovi JUDr. Miroslavovi Dobříkovi z 23. septembra 2015, nie však o námietke zaujatosti z 27. októbra 2015. V tejto súvislosti považuje rozsudok súdu prvej inštancie za vydaný v rozpore s § 16 ods. 3 O.s.p., keďže vo veci rozhodoval sudca, o ktorého zaujatosti nebolo rozhodnuté. Žalobca v dovolaní napokon namietal i nezažurnalizovanie jeho podaní do súdneho spisu súdom prvej inštancie. Na základe uvedeného žalobca navrhol, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu ako aj rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu žalobcu poukázal na skutočnosť, že žalobca svoje tvrdenia uvádzané v dovolaní, ktorými napáda činnosť prvoinštančného súdu, mohol uviesť už v podanom odvolaní, keďže v zmysle § 365 ods. 1 písm. b/ CSP je dôvod dovolania uplatnený žalobcom v dovolaní (podľa § 420 písm. f/ CSP) taktiež relevantným odvolacím dôvodom. Keďže žalobca neuviedol tieto svoje tvrdenia uvádzané v dovolaní už skôr pri uplatnení riadneho opravného prostriedku, považuje žalovaný dovolanie žalobcu za obštrukčné, špekulatívne a účelové; v tejto súvislosti poukázal na zásadu *vigilantibus iura scripta sunt*, t. j. práva patria bdelym, platnú v rámci právneho poriadku Slovenskej republiky. Na základe uvedeného žalovaný žiada, aby dovolací súd dovolanie žalobcu odmietol a žalovanému priznal náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalobcu treba odmietnuť.

6. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012).

7. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

8. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod. V dôsledku tejto viazanosti neskúma dovolací súd správnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

10. V danom prípade žalobca v dovolaní namieta, že v konaní došlo k vade uvedenej v § 420 písm. f/ CSP. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

11. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa a svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

12. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mариaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

13. Žalobca v dovolaní namieta správnosť procesného postupu súdu prvej inštancie a nadriadeného súdu za právnej úpravy účinnej do 30. júna 2016. Otázku, či k namietaným procesným vadám došlo a aké to malo (mohlo mať) dôsledky z hľadiska prípustnosti dovolania, bolo preto potrebné posudzovať podľa ustanovení O.s.p. i CSP.

14. Žalobca ako prvú dovoláciu námietku uvádza, že platobný rozkaz vydaný dňa 18. augusta 2008 bol zrušený až po rozhodnutí odvolacieho súdu uznesením z 15. júna 2017. Podľa § 173 ods. 2 veta prvá O.s.p. v spojení s § 372p ods. 1 O.s.p. účinného od 14. októbra 2008 do 30. júna 2016 platilo, že ak platobný rozkaz nemožno doručiť čo i len jednému z odporcov, súd ho uznesením zruší v plnom rozsahu. Podľa tretej vety § 173 ods. 2 O.s.p. súd zruší platobný rozkaz spravidla až spolu s ďalším úkonom vo veci samej, prípadne spolu s úkonom, ktorým sa konanie končí.

15. Účelom ustanovenia § 173 ods. 2 O.s.p. bolo umožniť zrušenie platobného rozkazu pre jeho nedoručenie. Povinnosťou súdu bolo zrušiť platobný rozkaz spravidla až s ďalším úkonom vo veci samej. Prípadne spolu s úkonom, ktorým sa konanie končí. Z obsahu spisu je zrejmé, že zo strany súdu prvej inštancie došlo k opomenutiu povinnosti stanovenej vo vyššie citovanom ustanovení § 173 ods. 2 O.s.p. a k zrušeniu platobného rozkazu došlo až uznesením z 15. júna 2017, teda po rozhodnutí odvolacieho súdu vo veci samej. Týmto pochybením, nesprávnym procesným postupom sa však nijako neznemožnilo dovolateľovi, žalobcovi, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňoval jemu patriace procesné oprávnenia. Žalobca v priebehu celého súdneho konania vykonával svoje procesné práva, predkladal vyjadrenia, navrhoval dôkazy, vyjadroval sa k dôkazom predloženým protistranou, zúčastňoval sa pojednávaní. Platobný rozkaz pre jeho nedoručenie žalovanému nikdy nenadobudol právoplatnosť ani vykonateľnosť.

16. Druhá dovolacia námietka žalobcu spočíva v tvrdení, že vo veci nebolo rozhodnuté o druhej námietke zaujatosti z 27. októbra 2015 napriek tomu, že bola predložená odvolaciemu (správne nadriadenému) súdu. Dovolateľ v dovolaní neuvádza ako dovolací dôvod ustanovenie § 420 písm. e/ CSP, teda, že by vo veci rozhodoval vylúčený sudca, len poukazuje na nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, ktorý vo veci samej rozhodol bez toho, aby prv rozhodol o tzv. druhej námietke zaujatosti. I v tejto súvislosti ale dovolateľ poukazuje len na vadu zmätočnosti v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP.

17. V zmysle § 14 ods. 3 O.s.p. dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach.

18. V zmysle § 15a ods. 5 O.s.p. ak sa námietka zaujatosti týka len okolností ustanovených v § 14 ods. 3, súd na námietku zaujatosti neprihliada, v tomto prípade sa vec nadriadenému súdu nepredkladá.

19. Z obsahu spisu je zrejmé, že o prvej námietke zaujatosti voči zákonnému sudcovi JUDr. Miroslavovi Dobříkovi uplatnenej žalobcom podaním z 23. septembra 2015 rozhodol Krajský súd v Žiline ako súd nadriadený uznesením z 29. októbra 2015 sp. zn. 6 NcC 43/2015 tak, že sudca JUDr. Miroslav Dobřík nie je vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci. Dovolateľom namietaná skutočnosť, že vec bola až po rozhodnutí pridelená predsedníčkou senátu úradným záznamom z 30. októbra 2015 sudkyňi spravodajkyňi je irelevantná, keďže vo veci v zmysle § 16 ods. 1 O.s.p. rozhodoval nadriadený súd v senáte. Správne nadriadený súd nerozhodoval o tzv. druhej námietke zaujatosti žalobcu z 27. októbra 2015, keď táto ani nebola predložená súdom prvej inštancie nadriadenému súdu na rozhodnutie predkladacou správou, ale bola mu zaslaná len z dôvodu, že spis sa v tom čase nachádzal v dôsledku rozhodovania o tzv. prvej námietke zaujatosti na nadriadenom súde. Druhá námietka zaujatosti obsahovala len dôvody spočívajúce v postupe sudcu v konaní a v takom prípade sa v zmysle § 15a ods. 5 O.s.p. na námietku zaujatosti neprihliada. Totožný záver možno vyvodiť i v súčasnosti z ustanovenia § 53 ods. 2 CSP.

20. Ako tretiu dovoláciu námietku žalobca uvádza nesprávnu žurnalizáciu spisu. Z ustanovenia § 172 zákona o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre súdy vyplýva, že jednotlivé písomnosti je potrebné opatriť pri zaradení do súdneho spisu spisovou značkou a číslom spisu a číslovanie súdneho spisu vykonáva asistent príslušného oddelenia. Dovolateľ však nezdôvodnil, nekonkretizoval ako nesprávna žurnalizácia zasiahla do jeho procesných práv. Z obsahu spisu nemožno dovodiť, že by prípadná nesprávna žurnalizácia mala vplyv na samotný spravodlivý súdny proces.

21. Obsahové znaky pojmu „právo na spravodlivý proces“ vyplývajú z konštantnej judikatúry ESĽP i ÚS SR a v ich zmysle musí konanie ako celok vykazovať znaky spravodlivosti, nestačí jedna izolovaná vada na uplatnenie dovolania. Pri posudzovaní nesprávneho procesného postupu, ktorý spočíva v tom, že strane bolo znemožnené uskutočňovať jej patriace procesné práva, je nevyhnutné posudzovať intenzitu zásahu do práva na spravodlivý proces a jednotlivé konkrétne porušenia procesných práv treba hodnotiť v kontexte celého súdneho konania, v kontexte dopadu na ďalšie procesné postupy súdu a

možnosti strany namietať alebo zvrátiť postup súdu. Postupom súdu sa myslí nielen činnosť senátu a sudcu, ale aj činnosť ktoréhokoľvek článku na súde, pokiaľ sa jeho vadný postup prejaví v nesprávnom rozhodnutí súdu. Ak však súd síce nepostupoval správne, ale v dôsledku tohto nesprávneho postupu nedošlo k takej intenzite zásahu, že ho možno hodnotiť ako porušenie práva na spravodlivý proces, nie je namieste, aby došlo k naplneniu predpokladov pre dôvod zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

22. Opodstatnenosť námietok žalobcu, že postupom súdu bolo zasiahnuté do jeho práva na spravodlivý súdny proces, posudzoval dovolací súd z materiálneho hľadiska. Mal na zreteli, že právo na spravodlivý súdny proces sa týka konania súdov chápaného ako celok (toto právo je „výsledkové“). Z toho vyplýva, že pri skúmaní, či (ne)došlo k zásahu do tohto práva, treba mať na zreteli proces ako celok (III. ÚS 33/04 , IV. ÚS 163/05 , II. ÚS 307/06 , II. ÚS 155/08). Určujúci z tohto hľadiska nie je jednotlivý úkon súdu alebo niektorá časť súdneho konania (ako celku); kľúčový význam má jeho výsledok. V súvislosti s tým najvyšší súd pripomína svoj záver vyjadrený už v judikáte R 13/1993, v zmysle ktorého „podmienka prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. nie je splnená v prípade, že sa účastníkovi odňala možnosť konať pred súdom pre časť konania do takej miery, že účastník následne mohol uplatniť svoj vplyv na výsledok konania napr. tým, že mohol podať proti rozsudku, ktorý mu bol riadne doručený, odvolanie“. Tento záver je po 1. júli 2016 plne opodstatnený vo vzťahu k ustanoveniu § 420 písm. f/ CSP (porovnaj napríklad 3 Cdo 84/2017 a 3 Cdo 120/2017).

23. S prihliadnutím na individuálne okolnosti danej veci uvedené v bodoch 14 až 20 dospel najvyšší súd k záveru, že v konaní nedošlo k nesprávosti v procesnom postupe súdov takej intenzity a procesných dôsledkov, ktorá by mala znaky relevantné podľa § 420 písm. f/ CSP a zakladala prípustnosť dovolania žalobcu podľa tohto ustanovenia, a preto dovolanie odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP.

24. Dovolací súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

25. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.